

Odenplan

Odenplan och Gustav Vasa kyrka med sin mäktiga kupol 1930. Foto Stockholms stadsmuseum.

Trakten kring Odenplan var länge rena bondvischan, en lantlig trakt med tobaksodlingar, små stugor och trädgårdstäppor. Söder om Karlbergsvägen, bort mot Vasaparken, låg en stor botanisk trädgård. Den hade anlagts 1759 av Peter Jonas Bergius, läkare och lärjunge till Linné. Trädgården fick namnet Bergielund. Där fanns förutom blommor en stor mängd svenska fruktträd - bara antalet äppelträd uppgick till 425 stycken. Bergianska trädgården flyttades ut till Frescati 1885. Ännu idag finns en synlig rest av den gamla trädgården, ett sk tempelträd, på Vasa Reals skolgård.

När utbyggnaden av området kom igång vid seklets början uppfördes stora och höga hyreshus i väldiga kvarter med spröda namn som Gullvivan, Blåklinten och Resedan, ett minne av Bergianska trädgården. I kvarteret Syrenen byggdes Gustav Vasa kyrka, ritad av Agi Lindegren och invigd år 1906. Med sina 1 500 sittplatser blev den Stockholms största församlingskyrka. Under kyrkan ligger landets första kolumbarium från 1924 som med plats för 35 000 askurnor är en av Europas största i sitt slag.

För hundra år sedan var Norrtullsgatan och Karlbergsvägen två alléplanterade vägar som möttes här. Norrtullsgatan kantades av almar och längs Karlbergsvägen växte det lindar. Träden gav det hela en idyllisk karaktär. Norrtullsgatans almällé stod kvar fram till 1904 då elektrifieringen av spårvägsnätet krävde mer svängrum på gatan och träden togs ned.

Odenplan, som när den planerades kallades för Rörstrandsboulevarden, fick sitt namn 1885. Odenplan däremot fick formellt sitt namn först 1921 då det hävdades att det var ett "redan brukligt namn". Så sent som 1940, när drätselnämnden diskuterade tunnelbanans utbyggnad, betraktades Odenplanstrakten som en utkant av staden. Flera ledamöter ansåg att linjen borde gå direkt från Fridhemsplan till Norra Bantorget och inte ta en "tidsödande omväg" genom Vasastan. När beslutet om den slutgiltiga bansträckningen kom var Odenplan ändå med.

Tunnelbanestation Odenplan invigdes 1952.